

На основу Амандмана LXXXII тачка б) ст. 5. и 6. на Устав Републике Српске, члана 115. Устава Републике Српске и члана 60. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 6. децембра 2016. године, д о н и ј е л о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да чланом 13. Закона о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру Републике Српске број 02/1-021-1174/16, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 13. октобра 2016. године, није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

О б р а з л о ж е њ е

Председавајућа Вијећа народа Републике Српске доставила је 16. новембра 2016. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број 03.1/1-470/16 од 16. новембра 2016. године којим се, на основу захтјева бошњачког народа, тражи утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру Републике Српске број 02/1-021-1174/16, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Четрнаестој сједници, одржаној 13. октобра 2016. године. Уз наведени акт достављен је предметни закон, Одлука о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа број: 03.2-5-126/16, од 24. октобра 2016. године, као и Образложење ове одлука број: 03.2-5-126/16-1, од 27. октобра 2016. године, те Амандман Клуба Бошњака на оспорени закон број: 03.2-5-126/16-2, од 27. октобра 2016. године. У акту председавајуће Вијећа народа Републике Српске наводи се да је Народна скупштина Републике Српске на Четрнаестој сједници, одржаној 13. октобра 2016. године, изгласала оспорени закон, те да је, сагласно Амандману LXXVII на Устав Републике Српске, овај закон достављен Вијећу народа Републике Српске. Клуб делегата бошњачког народа је поменути акт одлучио да покрене процедуру за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа јер сматра да се овим законом угрожавају витални национални интереси бошњачког народа. С обзиром на то да Вијеће народа Републике Српске није постигло сагласност свих клубова у Вијећу народа поводом предметног закона, као ни Заједничка комисија Народне скупштине и Вијећа народа, питање је прослијеђено Уставном суду - Вијећу за заштиту виталног интереса да одлучи да ли је Законом о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру Републике Српске повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Одлучујући о прихватљивости захтјева Вијеће је на сједници одржаној 23. новембра 2016. године донијело Рјешење број УВ-13/16 којим је утврђено да је прихватљив захтев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Четрнаестој сједници, одржаној 13. октобра 2016. године. Вијеће је утврдило да су испуњене процесне претпоставке за прихватљивост захтјева, цијенећи чињенице да је обавјештење о покретању поступка за заштиту виталног

националног интереса Вијећу доставила предсједавајућа Вијећа народа Републике Српске, да је Одлука о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа донесена гласовима свих осам делегата Клуба Бошњака у Вијећу народа, да се о наведеном захтјеву бошњачког народа гласало по процедури за заштиту виталног националног интереса, те да није постигнута сагласност свих клубова у Вијећу народа, као ни сагласност Заједничке комисије Народне скупштине и Вијећа народа.

Сагласно члану 50. ст. 2. и 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 114/12, 29/13 и 90/14), Вијеће је 23. новембра 2016. године Клубу делегата српског народа и Клубу делегата хрватског народа у Вијећу народа Републике Српске, као и Народној скупштини Републике Српске доставило на одговор поменуто рјешење о прихватљивости захтјева Клуба делегата бошњачког народа.

У одговору који је на рјешење о прихватљивости захтјева Клуба делегата бошњачког народа доставила Народна скупштина Републике Српске, између осталог, истиче се да наведени захтјев није утемељен на Уставу Републике Српске, како са формалноправног тако и материјалноправног аспекта, односно да се захтјев *de facto* односи на евентуалну оцјену уставности и да као такав не може бити предмет одлучивања у овом поступку, те да ни у Одлуци којом је покренут поступак, као ни њеном образложењу, није конкретно наведено како и на који начин је повријеђен витални национални интерес Бошњака. Сматрају, наиме, да се из наведеног образложења Одлуке о покретању заштите виталног националног интереса бошњачког народа не може препознати намјера предлагача осим да су оспорене одредбе Закона неадекватне, због чега остаје нејасно зашто усвојена законска формулација није адекватна и како предложени амандман уклања евентуалну повреду бошњачког виталног националног интереса. Надаље, у вези с тим наводе да одредбу члана 13. Закона сматрају у потпуности јасном и да не оставља простора за евентуално погрешно тумачење у контексту повреде виталног националног интереса, као и то да предложени амандман нема сврху уклањања наводне повреде виталног националног интереса, већ подразумијева измјене и допуне Закона. Поред наведеног, сматрају да је евидентна неконзистентност захтјева Клуба Бошњака, односно да се, умјесто конкретног навођења повреде виталног националног интереса, тражи прецизирање законских рјешења на начин да се у њих уграђују одредбе Устава које прописују националну заступљеност конститутивних народа и групе Осталих, а да члан 70. Устава Републике Српске који је допуњен Амандманом LXXVII и LXXXII не подразумијева могућност да Вијеће народа Републике Српске, кроз институт заштите виталног националног интереса оспорава уставност аката које је усвојила Народна скупштина, усклађеност закона међусобно, а посебно поштовање постојећих законских рјешења. Истичу да се Закон односи и примјењује једнако на све адресате у истим правним ситуацијама, да је потпуно анационалан и да не доводи у дискриминирајући положај било који конститутивни народ у смислу виталног националног интереса и наводе да сматрају да захтјев Клуба Бошњака у Вијећу народа Републике Српске није утемељен на Уставу, односно да у предметном случају није повријеђен витални национални интерес нити једног конститутивног народа, како је то утврђено Амандманом LXXVII и LXXXII којим је допуњен члан 70. Устава Републике Српске.

Клуб делегата српског народа и Клуб делегата хрватског народа у Вијећу народа

Републике Српске нису дали одговор на рјешење о прихватљивости захтјева.

Законом о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру Републике Српске број 02/1-021-1174/16, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Четрнаестој сједници, одржаној 13. октобра 2016. године, у оспореном члану 13. став (2) тачка в) прописано је да се Комисија састоји од предсједника, његовог замјеника, два члана и њихових замјеника, тако што се други члан и његов замјеник именују из реда грађана са подручја катастарске општине у којој се излажу подаци о непокретностима и утврђују права на непокретностима на приједлог начелника, односно градоначелника јединице локалне самоуправе.

У поступку одлучивања да ли је оспореном одредбом предметног закона дошло до повреде виталног националног интереса бошњачког народа, Вијеће је имало у виду да је тачкама 5. и 10. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске којим је замијењен члан 68. Устава утврђено да Република уређује и обезбјеђује, између осталог, остваривање и заштиту људских права и слобода, организацију, надлежности и рад државних органа, као и одредбу члана 70. став 1. тачка 2. Устава, према којој Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Такође, Вијеће је имало у виду да је заштита виталних националних интереса конститутивних народа утврђена чланом 70. Устава, који је допуњен Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске, као принцип заштите одређеног круга колективних права као што су: остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти, идентитет једног конститутивног народа, уставни амандмани, организација органа јавне власти, једнака права у процесу доношења одлука, образовање, вјероисповијест, језик, његовање културе, традиције и културно наслеђе, територијална организација, систем јавног информисања и друга питања која би се третирали као питања од виталног националног интереса уколико тако сматра 2/3 једног од клубова делегата конститутивних народа у Вијећу народа. Поред тога, у конкретном случају релевантна је и одредба члана 5. став 1. алинеја 2. Устава, којом је утврђено да се уставно уређење Републике темељи на обезбјеђивању националних равноправности и заштити виталних националних интереса конститутивних народа.

Чланом 97. Устава, којим је допуњен Амандманом LXXXV, утврђено је:

"Конститутивни народи и група Осталих ће бити пропорционално заступљени у јавним институцијама у Републици Српској.

Као уставни принцип, таква пропорционална заступљеност ће се базирати на попису из 1991. године док се Анекс 7. у потпуности не проведе, у складу са Законом о државној служби Босне и Херцеговине. Овај општи принцип ће се прецизирати ентитетским законима. Ти закони ће утврдити конкретне рокове и регулисаће горе поменути принцип у складу са регионалном етничком структуром ентитета.

"Јавне институције", како је речено у горњем тексту, су министарства Владе Републике Српске, општински органи власти, окружни судови у Републици Српској, као и општински судови у Републици Српској."

Разматрајући захтјев Клуба делегата бошњачког народа Вијеће је, прије свега, констатовало да је у Образложењу Одлуке о покретању заштите виталног националног

интереса бошњачког народа у Закону о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру Републике Српске, поред осталог, наведено да Клуб делегата бошњачког народа сматра да су одредбом члана 13. Закона, којом је измијењен члан 76. ст. 2. и 3. повријеђени витални национални интереси бошњачког народа због неусглашености са чланом 97. Устава Републике Српске допуњеног Амандманом LXXXV, који гарантује поштовање принципа националне заступљеност и којим је прописано да ће конститутивни народи и група Осталих бити пропорционално заступљени у јавним институцијама у Републици Српској, да ће та пропорционална заступљеност као уставни принцип бити базирана на попису из 1991. године, те да ће се овај општи принцип прецизирати ентитетским законима. У прилог наведеног истиче се да је нелогично и неприхватљиво да законодавац измијењеним чланом Закона детаљније прописује састав и услове које морају испуњавати чланови комисије за излагање података на непокретностима и правима на њима, а не прописује њену националну заступљеност. Сматрају, наиме, да су оваквим прописивањем Бошњаци онемогућени да остваре своје уставно право на равноправну националну заступљеност, те да би се могло говорити о правној сигурности грађана у погледу њихове имовине, закључују да би приликом формирања наведене комисије Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове требала обавезно водити рачуна о равноправној заступљености конститутивних народи и група Осталих. Наводе, такође, да припадници бошњачког народа који имају имовину на територији Републике Српске, а живе ван Босне и Херцеговине, неће моћи да активно учествују у поступцима и радњама у вези са успостављањем новог катастра непокретности, због чега сматрају оправданим интерес и легитимитет да партиципирају у овој комисији. Поред тога, наводе да, с обзиром на излагања у општинама гдје постоји велика имовина Бошњака постоји потреба допуне члана 13. тачка в) Закона тако да се други члан комисије за излагање и његов замјеник именују сходно националној структури локалног становништва, са подручја катастарске општине у којој се излажу подаци о непокретностима и утврђују права на непокретностима на приједлог начелника, односно градоначелника јединице локалне самоуправе. Наглашавајући да је Одлука о виталном националном интересу донесена потребном двотрећинском већином, Клуб Бошњака, сматра да су Законом повријеђени витални национални интереси бошњачког народа утврђени чланом 70. допуњеног Амандманом LXXVII и то: организација органа јавне власти – алинеја четврта, принцип националне заступљености и обезбјеђење националне равноправности, те да се осим виталног националног интереса напријед наведеног у првој алинеји образложења, у другој и трећој алинеји ради о виталним националним интересима дефинисаним као „друга питања која би се третирали као питања од виталног националног интереса уколико тако сматра 2/3 једног од клубова делегата конститутивних народа у Вијећу народа“.

Вијеће је, полазећи од наведених одредби Устава, оспорене одредбе Закона о премјеру и катастру Републике Српске, те узимајући у обзир одговор Народне скупштина Републике Српске на рјешење о прихватљивости захтјева Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске, оцијенило да оспореним законским одредбама није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Вијеће је, прије свега, оцијенило да наводи из образложења Клуба делегата бошњачког

народа не указују на повреду ниједног од права из оквира заштите виталног националног интереса било којег конститутивног народа посебно утврђених чланом 70. Устава, који је допуњен Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске. Оспореном законском одредбом, којом је прописано је да се Комисија састоји од предсједника, његовог замјеника, два члана и њихових замјеника, тако што се други члан и његов замјеник именују из реда грађана са подручја катастарске општине у којој се излажу подаци о непокретностима и утврђују права на непокретностима на приједлог начелника, односно градоначелника јединице локалне самоуправе, по оцјени Вијећа, не даје се предност неком конститутивном народу у односу на остале, нити се праве разлике међу њима, јер се једнако односи на све народе и грађане у Републици Српској. Ова одредба, по оцјени Вијећа, према свом садржају не прави разлику по националном критеријуму за чланство у овој комисији, нити претпоставља било какву забрану или немогућност да Бошњаци, исто као и припадници других народа, равноправно учествују у поступку за избор предсједника Комисије, његовог замјеника, чланове Комисије и њихове замјенике.

Исто тако, и у погледу навода Клуба делегате бошњачког народа да су одредбом члана 13. Закона повријеђени витални национални интереси бошњачког народа због неусаглашености са чланом 97. Устава Републике Српске допуњеног Амандманом LXXXV, Вијеће је оцијенило да прописивањем, састава комисије за излагање, као и именовање њеног другог члана и његовог замјеника, како је то учињено наведеном оспореном одредбом, није повријеђено начело пропорционалне заступљености конститутивних народа у јавним институцијама Републике Српске. Вијеће је, наиме утврдило да се именовање другог члана и његовог замјеника у комисију за излагање, коју према члану 76. став 1) Закона о премјеру и катастру Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 6/12) формира Управа за једну или више катастарских општина, не може довести у везу са уставним начелом о пропорционалној заступљености конститутивних народа у јавним институцијама Републике Српске.

У односу на остале наводе Клуба делегата бошњачког народа да припадници бошњачког народа који имају имовину на територији Републике Српске, а живе ван Босне и Херцеговине неће моћи да активно учествују у поступцима и радњама у вези са успостављањем новог катастра непокретности, те да, с обзиром на излагања у општинама гдје постоји велика имовина Бошњака, постоји потреба допуне члана 13. тачка в) Закона тако да се други члан комисије за излагање и његов замјеник именују сходно националној структури локалног становништва са подручја катастарске општине у којој се излажу подаци о непокретностима и утврђују права на непокретностима на приједлог начелника, односно градоначелника јединице локалне самоуправе, Вијеће је оцијенило да се очигледно ради о претпоставкама о могућим злоупотребама у примјени ове законске одредбе, као и општим констатацијама и закључцима који се не могу довести у везу са питањем заштите виталних националних интереса утврђених Уставом Републике Српске.

На основу изложеног Вијеће је одлучило као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Вијеће за заштиту виталног интереса донијело је у саставу: предсједавајући Вијећа проф. Др Душко Медић, предсједник Уставног суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић и Ирена Мојовић.

Број: УВ-13/16
6. децембра 2016. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
Вијећа за заштиту виталног
интереса
Уставног суда Републике
Српске
Проф. др Душко Медић, с.р.